

František Petrásek

Starosta obce

Starostové

Václav Petrásek (1990–2006)

Václav Surman (2006–2014)

Slovo starosty

Bořetice leží v údolí říčky Trkmanky a z okolních kopců připomínají otevřenou lidskou dlaň. V této krajině žijí lidé již od doby únětické kultury a prožili zde nejen období poklidu a míru, ale také období válek, násilných nájzdů a zmaru. Bořetice jsou poprvé připomínány v tzv. přítlucké listině z roku 1222, kde je uváděn dědičný rychtář Vít z Poratic. Zakladatelem obce však má být historicky nepřilíš doložená postava vладыky Bořity. Jeho socha s dlouhým mečem dnes ochraňuje vstup do kulturního domu. V polovině 14. století byl v Bořeticích prosperující panský dvůr, ale po třicetileté válce tam zůstalo jen sedm obydlených domů. Začátkem 18. století byl již bořetický panský dvůr výnosným střediskem knížete Jana Adama z Liechtensteinu.

Bořetické vinice se poprvé připomínají již v roce 1361. Na jih obrácené vinorodé stráně nejprve od vesnice oddělovaly vody v nivě Trkmanky. Proto první vinné sklepy vyrůstaly za vesnicí ve stráni Kraví hory. Bořetické vinařství výrazně rozvíjeli v letech 1545 až 1605 novokřtenci, zvaní Habáni. Když bylo v roce 1835 vypuštěno jezero Kúdelka a panský rybník, nastal rozvoj vinohradnictví. Po révokazové kalamitě se na sprašových jílech rozšířilo pěstování kvalitních červených vín. Jak uvádí katalog z Výstavy a trhu vína z dubna 1937, především za knížete Jana Adama z Liechtensteinu vína z této oblasti „závodí s nejlepšími druhy vína rakouské monarchie, i s tím proslulým vínem tokajským“. V areálu vinných sklepů dnes sídlí Svobodná spolková republika Kraví hora bořetických vinařů, která se proslavila svými veselými a recesistickými akcemi a přispěla k propagaci svého vína.

Hlavní památkou obce je poutní kostel svatě Anny, který byl obnoven v roce 1680 a je státem chráněn spolu s barokní zdí a bránou u hřbitova. Vedlejší fara byla postavena v roce 1879. Dlouhou historii má v obci i školství. Výuka začala v roce 1826 a v roce 1882 dostali žáci novou dvoutřídní obecnou školu. Škola byla v obci výrazným nositelem pokroku a dodnes patří mezi priority obce.

Bořetice už nejsou zemědělskou vesnicí, tak jako tomu bylo po dlouhá staletí. Dnes máme 1300 obyvatel, přes 500 domů, více než 260 vinných sklepů, kilometry cyklostezek, dva hotely, sedm penzionů, prosperující zemědělské družstvo, několik průmyslových firem, řadu živností a také moderní nová vinařství. To vše na rozloze 903 ha rozložených uprostřed vinařské oblasti, ve svazku 5 obcí s malebným názvem Modré hory. Došlo k výraznému rozšíření služeb a pracovních příležitostí. Dnes máme přímo v obci přes čtyři stovky pracovních míst.

Bořetice se do Programu obnovy venkova přihlásily v roce 1996. Nejdříve bylo třeba realizovat investiční akce. Byl dokončen vodovod, položena kanalizace a rozvody elektřiny. Obec byla také plynofikována. Byly položeny nové chodníky a u nich zbudovány květinové záhony, obecní domy byly upraveny. Kulturní dům dostal novou podobu, náves novou dlažbu a hudební pavilon. Také byly opraveny drobné sakrální památky.

Bořetice se v roce 2005 staly vítězem krajského kola a poté i celostátního

kola soutěže Vesnice roku 2005 v Programu obnovy venkova. Reprezentovaly také úspěšně náš venkov v evropské soutěži.

Obec naplňuje svoje heslo – nejenom vyhrát, ale udržet a stále zlepšovat. Výrazně se zvýšilo čerpání dotací z Evropského fondu pro regionální rozvoj. Vybuďovalo se 11 km nových chodníků a dva další úseky cyklostezky. Probíhá také náročná inovace vybavení pro výuku ve škole, v níž vznikají počítačové i hudební učebny. U školy jsou nová dětská hřiště.

Bylo zbudováno sběrné středisko odpadů, sváží se tříděný odpad, likviduje odpadová zátěž ze značného turistického ruchu a technika zabezpečuje pravidelný úklid veřejných prostranství. Obecní orgány se podílely také na zlepšování základních služeb pro občany, na generální opravě silničního průtahu přes obec a na opravě železničního přejezdu.

Zlepšujeme naši krajinu. Ke třem nově vybudovaným rybníčkům a třem mokřadům jsme vysadili nová stromořadí. Těsně před dokončením je výsadba třetího stromořadí a konečná úprava lokality Rasovna se hřbitovem pro domácí mazlíčky. Byla provedena parková úprava před kostelem. Pro z kvalitnější turistického ruchu plánujeme vybudovat Naučnou cestu bořetickou. Ta má turistům představit nejen události v dávné historii, ale i počiny současné generace.

Vesnici však nedělají budovy, chodníky a cyklostezky, ale činnosti a lidské vztahy. V Bořeticích se žije – díky veselé mysli a otevřenosti místních lidí – bohatým kulturním a společenským životem. Děti navštěvují v mimoškolní době nejrůznější kroužky a dospělí se sdružují v početných spolcích. Udrží se místní tradice a vznikají nové. Nejvýznamnějším svátkem jsou tradiční hody a pouť. K nim se každoročně připouje krojovaný ples, velikonoční výstava vín, akce na letišti Kraví hora, tenisové turnaje pro amatérské tenisty, vinařský lidový zvyk zarážení hory, běh Za bořetickým burčákem, ochutnávka vín při dnu otevřených sklepů, vánoční jarmark a vánoční žehnání mladému vínu. Dříve narození občané jsou před Vánoci zváni na besedu s vystoupením žáků základní školy a dechovky Horenka s bořetickými zpěvačkami.

Myslíme na budoucnost. Chceme doma udržet to nejcennější – mladé rodiny s dětmi. Je pro ně připravena lokalita Panské pro výstavbu 90 rodinných domků. Věříme, že mladá generace bude mít u nás dobrou perspektivu.

Václav Surman

www.bořetice.cz

BOŘETICE

1

2

3

Obraz vesnice

V obci jsou postupně stávající domy upravovány, nebo přestavovány. Bud dostanou pouze zateplení a nová, většinou plastová okna, nebo je dům přestavěn od základu. Zejména jsou bořeny domy z nepálených cihel, z kotovic. Vnější omítky domů jsou většinou ze silikátových omítek bez jakéhokoliv členění. Barvy bývají syté a pestré. Nové domy většinou nevytváří se zástavbou soulad.

[1] Kulturní dům s radnicí je dominantou a centrem obce [2] Průčelí kulturního domu bylo upraveno a doplněno vitráží [3] Historická poklona sv. Floriánovi, patronu hasičů [4] Postupná přestavba lidových domů [5] Příkladná úprava tradičního domu [6] Typicky zateplený dům s novými okny [7] Přestavěná usedlost [8] Novostavby rodinných domů

4

5

6

7

8

9

10

11

Společenský život

Motorem společenského dění jsou naše spolky. Duchovní hudbu hraje a zpívá moderní Chrámová schola Deo gratias, lidové písně pje mužácký sbor Svodničtan, k tanci hraje Slovácká kapela Horenka. Sport pěstuje TJ Sokol, jeho tenisový klub a fotbalový oddíl Celtik. Ojedinelým závodem je Spartan race, běžecký závod terénem s velkou účastí odhodlaných sportovců. Také u nás jsou aktivní hasiči, myslivci a rybáři. Ve vinohradnickém areálu vznikla vinařská Svobodná spolková republika Kraví hora, proslavená recesistickými akcemi. Největším svátkem obce jsou srpnové hody. Drží se v našich krojích, které se uchovávají jako rodinné stříbro a dědí se z generace na generaci.

[9] Akademie „Buchtobraní“ k ukončení školního roku [10] Vítězné družstvo našich mladých hasičů v soutěži v Šitbořicích [11] Náročný přespolní běh Spartan Race [12] Sraz rodáků, zpěv Bořetické tetičky [13] Mužáci při Dnu otevřených sklepů 2014 [14] Hody 2014 [15] Pasování starého stárka při Zavádce [16] Verbuňk, tanec přijatý UNESCO

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

Proměny vinařského areálu

Neobyčejný rozvoj vinařství souvisí se zvýšenou produkcí kvalitních vín a s rostoucím turistickým ruchem. To se výrazně projevilo v nárůstu nových vinařství a rozšíření vinařských služeb. S rozšířeným turistickým ruchem se zvýšila návštěvnost sklepů a délka pobytu ve sklepech. Rozšířily se hromadné návštěvnícké akce, jako jsou Dny otevřených sklepů, Běh za burčákem, Svěcení mladého vína a další. Zvýšily se nároky na kulturní a hygienické vybavení sklepů.

Tyto nové potřeby si vynutily stavební úpravy a rozšíření sklepů. Vznikly nové hotely a penziony, vinařská pohostinství, vinařské sklípky, chalupy a ubytování. Tím je původní půvab prostých sklípků narušen.

[17] Panorama vinohradnického areálu Kraví hora [18] Původní vinařské sklepy

[19] Soudobá nadstavba sklepa [20] Novostavba Penzionu Pod Kraví horou

[21] Přístavba vinařství Jedlička & Novák [22] Novostavba vinařství a penzionu U Nováků

22

23

24

SSR Kraví hora

Svobodná spolková republika Kraví hora je recesistické sdružení bořetických vinařů se sídlem ve vinohradnickém areálu. Přímou volbou v roce 2001 byl zvolen prezident, předseda vlády s osm ministři. Republika má svou ústavu, stanovy, vládní program a orgány. Státními symboly republiky je státní vlajka, znak republiky a hymna republiky. Sídlo prezidenta a vlády je ve vinném sklepě republiky. Ta vydala pasy, poštovní známky a vlastní měnu, kterou je Kravihorec. Ten má cenu jednoho eura a jeho měna je pevná, neboť je kryta vínem pokladu republiky. Na hranicích republiky stojí celnice.

Vláda organizuje výstavy a košty vín, dny otevřených sklepů, běh za burčákem, ples republiky s parodií na volbu prezidenta, či na akci Děkujeme přicházíme. Vymyslela nové názvy vín: KSC, STB i KGB! Největší recesistickou akcí bylo „Antireferendum“ proti referendu Korutanského hejtmana. Konalo se dne 22. 2. 2002 ve 2 hodiny odpoledne 22 minut 22 vteřin na brněnském náměstí Svobody, kdy demonstranti žádali zastavení Vídeňského kola v Prátru, neboť žene na vinice mráz až z Korutan. Iniciátorem založení republiky i autorem mnohých legráček je pan Václav Petrásek, prezident na furt. Kravihorská republika drží světový primát v počtu kravin, konin a recesi na 1 hektar! Získala mnoho přátel.

25

26

27

28

[23] Svěcení poklony patronu vinařů [24] Hudba hradní stráže před sídlem vlády SSR
 [25] Celnice [26] Pomník Pocta vinné kvasince
 [27] Poklona sv. Urbanovi, patronu vinařů [28] Smlouva o přátelství s Valašským královstvím [28, 29, 30] Demonstrace proti Vídeňskému kolu v Prátru

29

30

31

32

33

34

35

Slavnostní vyhodnocení soutěže

Obnova venkova je evropské hnutí, které usiluje o kvalitu a perspektivu života na venkově. O uplatnění jeho idejí u nás se zasazuje Spolek pro obnovu venkova. V roce 1998 byl Program obnovy venkova začleněn do regionální politiky vlády ČR. Již v roce 1990 jsme se stali členy Evropské pracovní společnosti pro rozvoj venkova a obnovu vesnice (Europäische ARGE), která spojuje evropský venkov a v soutěži evropských vesnic uděluje ocenění. V této evropské soutěži naši zemi reprezentuje vždy obec, která zvítězí v naší soutěži Vesnice roku v Programu obnovy venkova, kterou založil Spolek pro obnovu venkova v roce 1995. Kriteriai soutěže je úspěšnost a výsledky v uskutečňování Programu obnovy venkova.

- [32] Slavnostní vyhlášení vítěze krajského kola soutěže
- [33] Vystoupení sboru bořetických mužáků Svodničan
- [34] Diplom vítězi krajského kola soutěže – Bořeticím, vystoupení pěveckého sboru základní školy
- [35] Vstup na radnici zdobí ocenění ze soutěže
- [36] Slavnostní vyhlášení výsledků celostátního kola soutěže
- [37] Pěvecký sbor bořetických mužáků
- [38] Starostové vítězných vesnic z krajského kola soutěže
- [39] Znak Vesnice roku 2005 České republiky
- [40] Ocenění z evropské soutěže Evropské společnosti ARGE
- [41] Diplom z evropské soutěže
- [42] Zastupitelé vítězné Vesnice roku 2005 ČR
- [43] Stanislav Juránek, hejtmán JM kraje, starosta obce Petřvald, starosta Bořetic Václav Petrásek, Jiří Hladík v zast. Obce Sárovceva Lhota, Radko Martínek, ministr MMR
- [44] Přijetí starostů vítězných vesnic z krajů u prezidenta Václava Klause
- [45] Předání ocenění od Evropské ARGE v Umendorfu

36

37

38

39

40

41

Bořetice – Vesnice roku 2005 České republiky

Bořetice se do soutěže přihlásily v roce 2002 a získaly Bílou stuhu za práci s mládeží. Předal ji Petr Pithart dne 5. 12. 2002 v Senátu ČR.

Spolu s 263 obcemi se přihlásily také v roce 2005 a zvítězily v krajském i v celostátním kole. K tomu přispělo především koncepční vedení obce, pestrá činnost spolků, i pospolitost občanů. Získaly Zlatou stuhu k obecnímu praporu a hrdý titul Vesnice roku 2005 České republiky. Slavnostní vyhlášení vítězů soutěže krajského kola se konalo 25. 8. v hotelu Kraví hora v Bořeticích. Vyhlášení vítězů celostátního kola se konalo v sále kulturního domu dne 31. 10. 2005 za účasti starostů vítězných obcí z krajského kola. Společně byli poté přijati na Pražském hradě na pozvání prezidenta republiky dne 31. 1. 2006. Bořetice také úspěšně reprezentovaly Českou republiku v evropské soutěži, jejíž vyhodnocení a předání ocenění se konalo v Umendorf u Magdeburku ve dnech 21. 10. až 23. 10. 2006.

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

Úprava krajiny

Krajina našeho katastrálního území dostala významná doplnění. V údolní nivě říčky Trkmanky byly obnoveny dva rybníky s mokřady [46, 47, 48] a třetí rybník byl vytvořen v areálu hotelu Kraví hora [54]. Ve stráni nad Kraví Horou byla postavena rozhledna [53] sv. Kříž [49] a Boží muka [50]. Také nad přírodní rezervací v Zázmoníkách byla odhalena Boží muka, svítící do krajiny [51]. K rybníku patří vodník [52]. Podél polní cesty k vinařnickému areálu byla osazena Alej věrozvěstů [55]. Je součástí Velkopavlovické vinařské cyklistické stezky.

Pod Kraví Horou bylo umístěno polní letiště a také fotovoltaická elektrárna.

55

56

57

58

Nové stavby

Vliv zvýšeného turistického ruchu se projevil v růstu ubytování a služeb v obci i ve vinohradnickém areálu Kraví hora. Vznikly nové hotely a penziony, nové vinařské provozovny, pohostinství a ubytování v přestavěných původních vinařských sklepech.

Vedle zemědělského výrobního areálu vyrostla průmyslová zóna, v níž jsou založeny podniky s rozšiřující se výrobou. Zejména podnik LOMAX Co. s.r.o. na výrobu vrat, dveří a žaluzií dosáhl velkého rozvoje. V obci pracuje řada menších firem a živnostníků.

[56, 57, 58] Výrobní podnik LOMAX [59] Hotel Modré hory [60] Stavebniny Vajbar
 [61] Penzion Bernardýn [62] Hotel Kraví hora, postavený ve vinohradnickém areálu
 [63] Hotel Mlýn je přestavěný z bývalého mlýna

59

60

61

62

63